

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Сумського національного аграрного
університету

протокол № 10

від «30» 04 2018 року

голова вченої ради СНАУ,

В.І.Ладика

201_р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Галузь знань	<u>21 Ветеринарна медицина</u>
Спеціальність	<u>211 Ветеринарна медицина</u>
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень

Суми - 2018

I. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (PhD)
Галузь знань	21 Ветеринарна медицина
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина
Обмеження щодо форм навчання	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»
Опис предметної області	<p>Мета програми Підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі агрономії шляхом здійснення наукових досліджень і отримання нових та/або практично спрямованих результатів, а також підготовки та захисту дисертацій.</p> <p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за Законом України «Про вищу освіту», восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій.</p> <p>У результаті вивчення циклу професійної підготовки здобувач вищої освіти повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● біологію та патогенні характеристики актуальних збудників інфекційних хвороб тварин; ● методичні аспекти ідентифікації основних бактеріальних, вірусних і грибкових інфекції тварин та сучасні методи їх лікування і профілактики; сучасні методи життєвої і посмертної діагностики паразитарних хвороб; ● методи дослідження об'єктів навколишнього середовища; ● анатомію експериментальних тварин; ● методики розробки та дослідження ветеринарних препаратів; ● принципи проведення експериментів на тваринах; ● методи діагностики хвороб тварин. ● Фармакологічні засоби і способи їх застосування; ● Основні принципи застосування ветеринарних препаратів. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● правильно інтерпретувати результати лабораторних досліджень з метою постановки своєчасного і достовірного

діагнозу;

- виконувати диференційну діагностику основних хвороб тварин та розробляти комплекс профілактичних і оздоровчих протиепізоотичних заходів у тваринництві;
- проводити паразитологічні лабораторні дослідження об'єктів навколишнього середовища;
- працювати з видами тварин, які можуть бути використані для експериментальних досліджень;
- користуватися загальними етичними принципами експериментів на тваринах, дотримуватись «Європейської конвенції про захист тварин, які використовуються для експериментів та інших наукових цілей»;
- діагностувати хвороби тварин загальноприйнятими та спеціальними методами;
- надавати лікарську допомогу та розробляти заходи профілактики хвороб тварин.
- застосовувати та обирати потрібні сучасні методи діагностики інвазійних хвороб;
- проводити визначення інтенсивності інвазії із застосуванням якісних методів досліджень;
- раціонально використовувати лікарські засоби у ветеринарній медицині

Володіти:

- методиками відбору зразків біоматеріалів для лабораторних досліджень з метою виявлення збудників основних інфекційних хвороб та методами аналізу результатів мікробіологічних, вірусологічних та мікологічних досліджень;
- сучасними методиками досліджень об'єктів навколишнього середовища;
- методом морфометрії яєць і личинок гельмінтів;
- методиками моделювання патологічних станів;
- методиками діагностики хвороб тварин;
- методиками експериментальної перевірки ефективності діагностичних і медикаментозних засобів при деяких патологічних станах;
- методами застосування лікарських засобів за хвороб тварин.
- сучасними методами токсикологічних досліджень;
- методами доклінічних і клінічних методів досліджень лікарських засобів;
- теоретичними знаннями щодо застосування методів

	<p>лабораторних дослідження з подальшою інтерпретацією отриманих результатів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● сучасними методиками діагностики інвазійних хвороб; ● методами відбору необхідного матеріалу для паразитологічних досліджень; ● методами відбору необхідного матеріалу для досліджень; ● основними теоретичними і практичними аспектами застосування методів клінічної та лабораторної діагностики у ветеринарній медицині.
<p>Орієнтація програми</p>	<p>Освітня, дослідницька та прикладна. Наукові дослідження з новими та удосконаленими, практично спрямованими і цінними теоретичними і методичними результатами.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p><i>Освітня складова програми.</i> Програма реалізується у невеликих групах дослідників. Програма передбачає диференційований підхід до здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.</p> <p>Програма передбачає 57 кредитів ЄКТС для обов'язкових навчальних дисциплін, з яких 6 кредитів ЄКТС – це дисципліни загальнонаукової підготовки (філософія науки, теоретичне обґрунтування систем землеробства), що передбачають набуття аспірантом загальнонаукових (філософських) компетенцій; 12 кредитів ЄКТС - дисципліни циклу спеціальної (професійної) підготовки (сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, організація і проведення навчальних занять, управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності); 12 кредитів ЄКТС - дисципліни циклу дослідницької підготовки (системний підхід використання методів математичного моделювання, спеціальні інформаційні системи і технології, організація і методика проведення наукових досліджень, педагогіка вищої школи) що передбачають набуття аспірантом універсальних навичок дослідника. 7 кредитів ЄКТС - цикл мовної підготовки іноземна мова фахового спрямування, що передбачають набуття мовних компетенцій. 15 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліни спеціальної (професійної підготовки) – це вибіркові дисципліни. Практична підготовка здобувачів (педагогічна практика) становить 4 кредити ЄКТС.</p> <p><i>Наукова складова програми.</i> Наукова складова</p>

	<p>освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою частиною навчального плану.</p> <p>Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина є те, що окремі складові власних наукових досліджень аспіранти зможуть виконувати під час практичних занять з дисциплін професійної підготовки.</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка на 9-ому (постдокторському) рівні НРК України зі спеціальності; - навчання на 8-ому (докторському) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
<p>Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов'язково)</p>	<p>Дослідницька та викладацька діяльність у сфері агрономії, а також охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Адміністративна та управлінська діяльність у сфері агрономії, а також охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Посади згідно класифікатора професій України. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор</p>

	<p>центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), завідувач аптеки (аптечного складу, бази аптечної) (1210.2), (1221.2) завідувач ветеринарної клініки (лікарні, поліклініки), (1221.2) завідувач дільниці ветеринарної медицини, (6121) зоолаборант розплідника лабораторних тварин, (2213.1) молодший науковий співробітник (ветеринарія), (2213.1) науковий співробітник (ветеринарія).</p> <p>Місце працевлаштування. Міністерство аграрної політики і продовольства України, вищі навчальні заклади аграрного та екологічного спрямування, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), обласні департаменти агропромислового розвитку, ветеринарні лікарні, ветеринарні аптеки</p>
--	---

III. Перелік компетентностей випускника

		Програмні компетенції
1	Інтегральна компетентність	Доктор філософії (рівень 8): Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
2	Загальні (універсальні)	<i>Інструментальні компетенції</i>
		● Знання та розуміння предметної області та розуміння професії
		● Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
		● Здатність до організації і планування;
		● Розв'язання проблем
		● Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово.
		● Здатність спілкуватися другою мовою.
		● Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
		<i>Міжособистісні компетенції</i>
3	Спеціальні (фахові)	● Міжособистісні навички та вміння.
		● Здатність до критики та самокритики
		● Позитивне ставлення до несхожості та інших культур

		<p style="text-align: center;">Системні компетенції</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Поглиблені знання філософсько-світоглядних засад, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки. ● Дослідницькі навички та уміння ● Креативність, здатність до системного мислення. ● Здатність застосовувати знання на практиці. ● Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ● Здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми, організовувати і проводити науково-дослідну та експериментально-дослідницьку діяльність зі спеціальності «Ветеринарна медицина».
4	<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Володіння методами спостереження, аналізу, опису, ідентифікації, класифікації. ● Знання філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації. ● Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності. ● Володіння навичками проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організація, планування та прогнозування результатів наукових досліджень. ● Уміння ініціювати та виконувати наукові дослідження, результатом яких є одержання нових знань. ● Володіння українською та іноземними мовами з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів. ● Володіння сучасними інформаційними і комунікаційними технологіями, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової інформації. ● Знання педагогічної майстерності, педагогічної техніки, професійних вмінь. ● Знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді. ● Уміння вести дискусію, викладати та репрезентувати результати професійної діяльності. ● Володіння експериментальними навичками у ветеринарній медицині (знання експериментальних методів та порядку проведення експериментів), які проводяться під керівництвом, для дослідження об'єктів за обраним напрямом.

		<ul style="list-style-type: none"> ● Уміння ставити коректні питання, знання стандартного обладнання у ветеринарії, планування, складання схем та проведення експерименту, збір та аналіз даних, включаючи уважний аналіз помилок та критичне оцінювання отриманих результатів. ● Використання результатів експериментальних досліджень з ветеринарної медицини для вибору матеріалів при їх застосуванні. ● Знання причин, процесів життєдіяльності організму здорових та хворих тварин, як об'єктів діагностування, методів побудови та використання діагностичних тестів, методів побудови експериментальних моделей для діагностування різних патологій, способів випробування та пошуку ефективних лікарських засобів, методів та засобів діагностування хвороб тварин заразної та незаразної етіології. <p>Вміти обирати та використовувати оптимальні методи діагностування та засоби для реалізації останніх.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Знання методів дослідження у системі діагностичних, лікувальних та профілактичних засобів у ветеринарії. Вміння експериментально вірно моделювати процеси у проведенні досліджень <i>in vivo</i> та <i>in vitro</i>.
--	--	---

IV. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Галузь використання

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії устанавлює основну частину змісту навчання, засвоєння якої забезпечує формування компетенцій відповідно до вимог третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, включає перелік навчальних дисциплін і практик, форму державної атестації здобувачів вищої освіти, термін навчання відповідно до графіку освітнього процесу.

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії використовується для розроблення навчальних планів і програм навчальних дисциплін, створення засобів діагностики якості підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні, розроблення варіативної компоненти у підготовці аспірантів з урахуванням особливостей галузі знань, інтересів здобувачів вищої освіти і стейкхолдерів.

2. Структура освітньо-професійної програми

Зміст освітньо-наукової програми підготовки аспірантів зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина складається з чотирьох частин: здобуття глибинних знань зі спеціальності, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника, здобуття мовних компетенцій. Загальний обсяг освітньої складової, визначеної для підготовки аспірантів, становить 1710,0 годин (56,0 кредитів

ЕКТС), з нормативним терміном навчання 4 роки на базі другого магістерського рівня вищої освіти.

У загальний обсяг освітньої складової включено затрати часу на усі види і форми освітньої роботи: лекції, семінарські й практичні заняття, самостійна робота, консультації, заліково-екзаменаційні сесії, практику, попередній розгляд наукових досягнень.

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти

Освітня складова програми. Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль знань аспірантів проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу).

Підсумковий контроль знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі, з подальшою усною співбесідою.

У межах дисциплін, що забезпечують професійну підготовку, позитивні оцінки з поточного і підсумкового контролю можуть виставлятися автоматично, якщо аспірантом підготовлені та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз. Кількість статей та їх тематика узгоджується з науковим керівником.

Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності аспірантів (здобувачів) здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта (здобувача). Звіти аспірантів (здобувачів), за результатами виконання індивідуального плану, щорічно затверджуються на засіданні кафедр та вченій раді інституту (факультету) з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі.

Освітня складова програми. Підсумковий контроль успішності навчання аспіранта (здобувача) проводиться у формі:

	<p>- екзамен – за результатами вивчення таких обов'язкових дисциплін освітньої програми, як філософія та іноземна мова за професійним спрямуванням, а також дисципліни циклу дослідницької підготовки;</p> <p>- залік – за результатами вивчення всіх інших дисциплін, передбачених навчальним планом.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	<p>Перевірка дисертаційних робіт на рівень академічного плагіату.</p> <p>Дисертаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті університету.</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	<p><i>Наукова складова програми.</i> Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина</p>

Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина» є науковою спеціальністю, яка досліджує теоретико-методологічні, науково-методичні та прикладні засади, розвиток, тенденції та закономірності розвитку ветеринарної медицини.

Потенційні напрями наукових досліджень зі спеціальності включають:

1. «Прогнозування ризиків транскордонного заносу та поширення особливо небезпечних хвороб тварин та розробка науково обґрунтованих систем дезінфекції на основі інноваційних імпортозамінних високоефективних засобів».

2. «Моніторинг та розробка заходів боротьби з гельмінтозами, протозойними і ектопаразитарними захворюваннями тварин».

3. «Моніторинг, удосконалення діагностики, лікування та профілактика інвазійних хвороб птиці центральної частини України».

4. «Моніторинг, удосконалення діагностики, лікування та профілактика інвазійних хвороб тварин Північно-Східного регіону України».

5. «Еколого-фауністичний моніторинг, прогнозування та заходи боротьби з інвазійними хворобами».

6. «Діагностика та заходи боротьби з паразитарними хворобами овець».

7. «Розробка систем контролю факторних, емерджентних та економічно значущих інфекційних захворювань тварин на основі інноваційних методів та технологій».

8. «Клініко-експериментальне обґрунтування та розробка систем лікувально-профілактичних заходів за асоційованих хвороб тварин»

9. «Вдосконалення системи контролю асоційованих бактеріозів великої рогатої худоби».

10. «Клініко-епізоотологічний моніторинг та удосконалення лікувально-профілактичних заходів за змішаних інфекцій телят».

11. «Розробка і впровадження нових та удосконалення існуючих методів діагностики, лікування і профілактики найбільш поширених хвороб великої рогатої худоби».

12. «Порівняльна діагностична інформативність різних методів визначення функціонального стану селезінки у свійських тварин в нормі та за патології».

13. «Удосконалення методів і систем лікувально-профілактичних заходів за наявності асоційованих інфекцій у тварин».

14. «Створення екологічної безпеки системи ветеринарного захисту тварин за інфекційних хвороб в умовах Північно-Східного регіону України».

15. «Розробка та фармако-токсикологічна нових препаратів для ветеринарної медицини».

Керівник проектної групи (гарант освітньо-наукової програми):

доктор ветеринарних наук,
професор Березовський Андрій
Володимирович

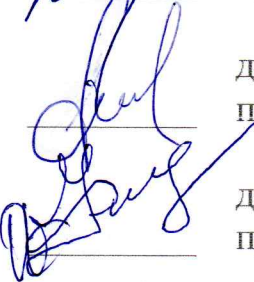
Проектна група:

доктор ветеринарних наук,
професор Касяненко Оксана Іванівна

доктор ветеринарних наук,
професор Кассіч Володимир Юрійович

доктор ветеринарних наук,
професор Улько Лариса Григорівна

доктор ветеринарних наук,
професор Фотіна Ганна Анатоліївна

кандидат ветеринарних наук,
доцент Фотін Анатолій Іванович

кандидат ветеринарних наук,
доцент Петров Роман Вікторович